

Ikke bevis for å tiltale noen for "Scandinavian Star" brannen

Den nye etterforskningen av Scandinavian Star-katastrofen har ikke gitt sikker informasjon som gir grunnlag for å sikte noen for brannen som tok 159 liv.

Etterforskningen av saken ble delvis gjenopptatt i februar 2014 etter at politimesteren i Oslo besluttet å se nærmere på brannen, og økonomiske forhold rundt skipet.

Etterforskningen har ikke vært rettet mot en eller flere personer, men har vært fokusert på å få opplyst de faktiske forholdene. Gjennom etterforskningen har man dessverre ikke klart å finne bevis som kan danne grunnlag for at mistanke rettes mot en eller flere personer.

-På bakgrunn av de faktiske funn og vurdering av disse mener påtalemyndigheten at saken må henlegges på bevisets stilling, sier påtaleansvarlig for saken Hanne Fauske.

Brannene

Brann nr. 1 mellom lugar 416 og 418 og brann nr. 2 på 200 har ikke vært en del av denne etterforskningen. Det er imidlertid ikke kommet frem noen nye opplysninger i de vitneavhør som er tatt, eller gjennom annen dokumentasjon. Etter gjennomgang av saksdokumentene fra 1990-1991 under forrige prosjektrunde som ble avsluttet i februar 2014, kommer prosjektgruppen med følgende vurdering "ikke et dokumenterbart belegg i saken for å kunne anføre at brann nr. 2 "overveldende sannsynlig" er påsatt. De sier videre "med utgangspunkt i saksdokumentene fra etterforskningen i 1990/1991, mener prosjektgruppen at det er sannsynlig at brannen/e om bord på Scandinavian Star var påsatt. Graderingen "sannsynlig", innebærer at det er en sannsynlighetsovervekt" .

Det er i dag ikke mulig å få avklart dette nærmere, da dette vil kreve tekniske undersøkelser av åstedet. Med andre ord vil det i dag ikke være mulig å komme nærmere et svar på dette.

Hydraulikkørret

På spørsmål om det grunnlag for å hevde at det mye omtalte hydraulikkørret ved 300-seksjonen er tatt fra hverandre/manipulert i den hensikt å forverre skadebildet mener påtalemyndigheten at det på bakgrunn av de rapporter, undersøkelser og opplysninger som er fremkommet i saken at det foreligger rimelig tvil. Sakkyndige rapporter knyttet til brannforløpet og sakkyndigevurderingen knyttet til hydraulikksystemet, taler for at det er sannsynlig at øret bøyde seg på grunn av varmeutvidelse som følge av varmen, og at det var tilstrekkelig med brennbart materiale i området som forklarer den brannutviklingen som var på stedet. De nye uttalelsene understøttes også av undersøkelser gjort av Dantest i 1990 og av rapporten fra Røda Bolaget. Videre mener Servi Group i en ny vurdering at øret mest trolig er bøyd på grunn av varmen som har vært i området, og at mangler på synlige skader på og rundt området taler for at øret ikke er bøyd ved menneskekraft.

Brannforløpet

Etterforskningen har videre, til tross for at dette ligger noe utenfor mandatet, også sett på det videre brannforløpet, blant annet påstander om at det var påsatte branner etter at skipet kom til Lysekil. Basert på beskrivelser fra brannmannskapet og andre som var om bord på skipet mens det brant, og sammenholdt med de konklusjoner de brannsakkyndige kom frem til i rapport av 9. april 2015 er det sannsynlig at det videre brannforløpet er en følge av flere hendelser.

For det første fremgår det opplysninger om at skipet var veldig varmt og at dette medfører at brannen blusset opp igjen der den tidligere hadde vært slukket, og det oppstod nye branner. Videre vises det til at det under slokningsarbeidet, mens skipet fortsatt var ute på sjøen, fikk flere avbrudd, blant annet på grunn av slagsiden og behov for lensing. Man hadde videre, av sikkerhetsmessige årsaker, ikke mulighet for å ha tilstrekkelig med slokningsmannskap om bord på skipet.

Slokningsmannskapet hadde også store utfordringer med å finne ut hvor det brant, og slokningsarbeidet fremstår som noe tilfeldig. I tillegg synes det å ha vært lite kapasitet på å drive etterslokking, med den følge at brannen da ofte gjenoppsto og at varmen ble ledet videre i skroget. Brannens utvikling etter at den kom til Lysekil kan derfor være en naturlig følge av de overnevnte forhold.

Økonomiske forhold

Det er under etterforskningen ikke fremkommet opplysninger som tilsier at salgstransaksjonene mellom de ulike partene, herunder fra Stena til SeaEscape og videre fra SeaEscape til K/S Scandinavian Star ikke var reelle.

De sakkyndige innen økonomi og avtaleforhold innen shipping, sier at det kan være både formelle og reelle eiere. De kommer videre til at K/S Scandinavian Star var de reelle eierne etter at de overtok skipet 30. mars 1990, og at de formelt ble eiere 30. august 1990. Dette faller sammen med at SeaEscape da hadde fått sitt endelige oppgjør.

Etterforskningen viser også at kjøpesummen som ble betalt mellom Stena Cargo Line Ltd og SeaEscape allerede var avtalt i 1987, og vitner og dokumentasjonen forteller at der har vært en prisoppgang på denne type skip fra rundt 1985 mot 1990. Flere vitner, herunder også de sakkyndige viser også til at det er normalt at Bill Of Sale ikke viser den reelle kjøpesummen. De sakkyndiges gjennomgang av de avtaledokumenter som er innhentet viser også til at handlene fremstår som normale.

Forsikringssum

Det foreligger heller ikke holdepunkter for at K/S Scandinavian Star eller SeaEscape skal ha overforsikret skipet. Forsikringssummen fremstår som normal sett hen til den faktiske kjøpesummen mellom partene. Det fremstår videre som normalt at SeaEscape var tilgodesett i forsikringen så lenge kjøpesummen ikke var fullt ut betalt på overtakelsestidspunktet 30. mars 1990.

Usikkerhetsmomentene ligger i det at man ikke i tilstrekkelig grad har fått belyst og bekreftet de økonomiske transaksjonene gjennom bank, regnskap og bilag. Dette er noe som heller ikke vil la seg gjøre på grunn av bankers og selskapers begrensede plikt til å oppbevare slike opplysninger.

Tidligere utpekt gjerningsmann

Som det fremkommer i Prosjektrapporten av 14. mars 2014 fant man ikke at det på bakgrunn av det bevismessige grunnlaget til "å kunne konkludere med at Erik Mørk Andersen "med stor grad av sannsynlighet" er gjerningsmannen. Det foreligger ikke opplysninger i etterforskning av 2014-2016 som endrer denne oppfatning.

Det foreligger heller ikke opplysninger som fritar han for den mistanken som ble rettet mot han i 1990. Saken mot Andersen ble henlagt i 1991, på grunn av manglende bevis.

Situasjonen er dermed at man per i dag dessverre ikke vet hvem gjerningsperson(ene) er.

Sist oppdatert:09.08.2016 11:07